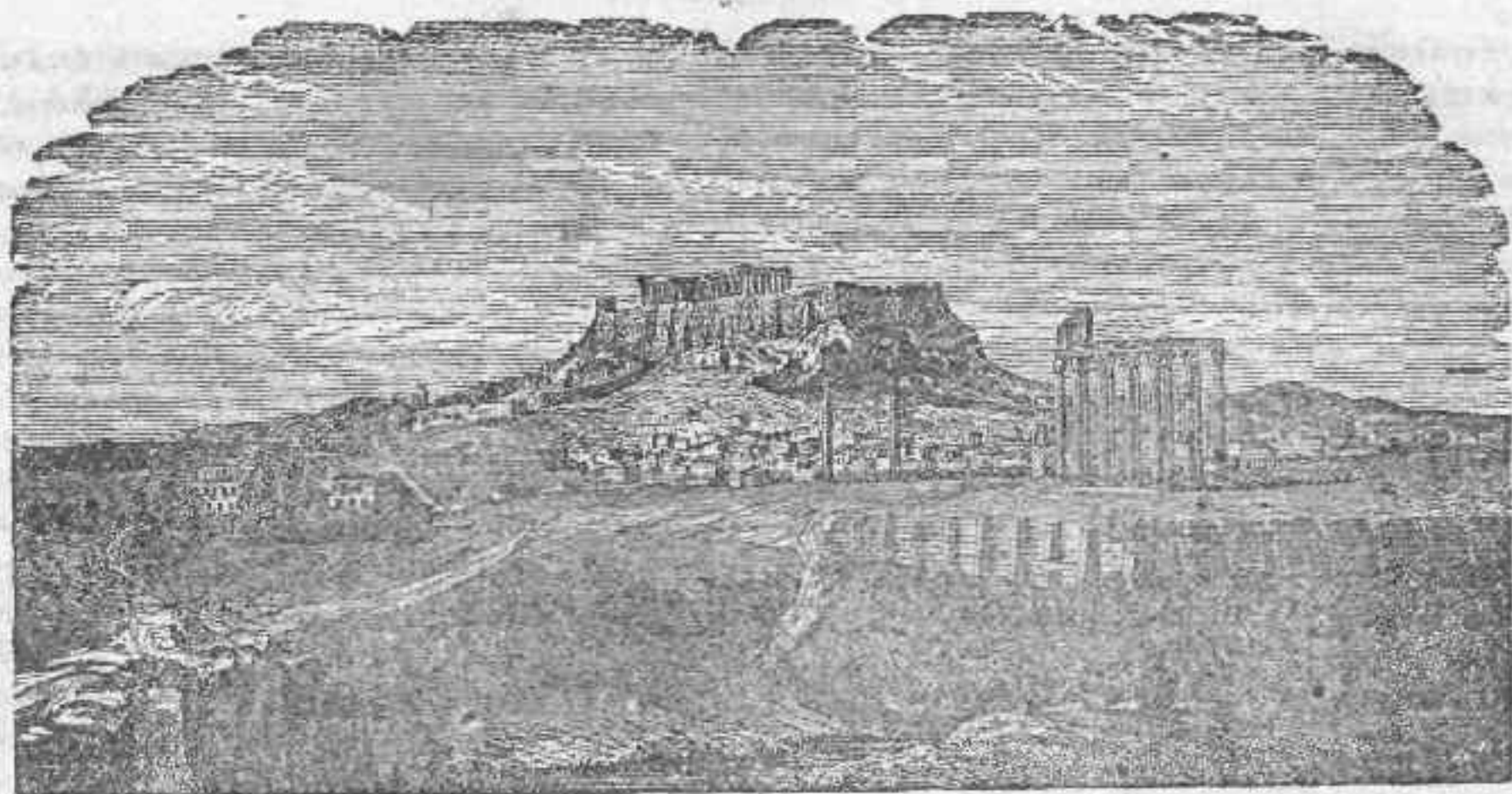

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ, 1859.

ΤΟΜΟΣ Γ.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 226.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΙΝΑΚΟΣ

ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,

ὑπὸ

Π. ΚΑΛΑΙΤΑ.

— 000 —

Τὸ Υπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν εἰρηστέθη κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο νὰ μαι πέμψῃ οἰκοθὲν τὸν περὶ ἐμπορίου τῆς Ἑλλάδος πῖνακα, καὶ κατὰ τὴν φυσικὴν εἰς τοὺς ἀνθρώπους φιλαυτίαν, τῆς ὁποίας δὲν εἶμαι ἀμέτοχος, ἐξήγησα τὴν τιμὴν ταύτην τακταίρων, ὅτι αἱ πέρυσσι διὰ τῆς Ἀθηναῖς δημοσιευθεῖσαι παρατηρήσεις μου περὶ τοῦ τότε ἐκδοθέντος Πίνακος δὲν δυσηρέτησαν.

Τοσούτῳ μᾶλλον ἀπεδέχθην ταύτην τὴν ἐξήγησιν, ὅσον εἶδον ἐν τῷ ἤδη ἐκδιδόμενῳ πῖνακι μεγάλας βελτιώσεις, τὰς ὁποίας τότε ἐξήγησα.

Ἐνθ' ἄλλοτε ὁ Πίναξ περιωρίζετο εἰς μόνον τὸ ἐμπόριον τῆς καταναλώσεως καὶ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ἐγχωρίων προϊόντων, τοῦτέστιν εἰς τὸ λεγόμενον εἰδικὸν ἐμπόριον, ὁ νέος Πίναξ τοῦ ἐμπορίου τοῦ 1858 περιλαμβάνει ὁλόκληρον τὸ ἐμπόριον, τοῦτέστι καὶ τὴν διακόμισιν, ὥστε ἔχομεν ἅπαντα τὰ

εἰσκαμιθέντα εἴτε πρὸς κατανάλωσιν, εἴτε καὶ πρὸς νέαν ἐξαγωγὴν, ὡσαύτως δὲ ἐν τῇ ἐξαγωγῇ δὲν σημειοῦνται μόνον τὰ ἐξαχθέντα ἐγχώρια προϊόντα, ἀλλὰ καὶ τὰ ξένα, τὰ διακείμενα προσωρινῶς ἐπὶ διακομίσαι. Τὸ σύνολον τοῦτο ὀνομάζεται γενικὸν ἐμπόριον.

Ἄλλη παρ' ἐμοῦ ζητηθεῖσα βελτίωσις ἐπίσης ἐνεκρίθη. Ἄλλοτε ὁ Πίναξ διελάμβανε μόνον τὴν εἰς δραχμὰς ἀξίαν τῶν εἰσκαμιθέντων καὶ ἐξαχθέντων ἐμπορευμάτων. Ἡ ἀξία αὕτη, προσδιοριζομένη διὰ τῆς τελωνικῆς ἐκτιμήσεως, ἀπέχει πολὺ τῆς ἀληθείας. Ἦδη ὅμως ὡς ἐν τοῦ νεωστὶ ἐφαρμοσθέντος δασμολογίου, καθ' ὃ τὸ τέλος εἰσπράττεται ὡς ἐπιτοπλείστον κατ' ἀριθμὸν, μέτρον, ἢ σταθμὸν, ἔχομεν καὶ τούτων σημειώσιν, πλὴν τῆς κατ' ἐκτιμήσιν ἀξίας, ὥστε προστίθεται νέον στοιχείον πρὸς ἀκριβέστερον ὑπολογισμὸν, πρὸ πάντων διὰ τὴν σύγκρισιν διαφόρων ἐτῶν. Καθ' ὑπόθεσιν ὅταν σημειοῦται ὁ εἰσκαμθεὶς σίτος κατὰ μόνον τὴν ἐκτιμηθεῖσαν ἀξίαν, καὶ αὕτη ὑπῆρχε ἀνὰ 10 δρ. τὸ κοιλὸν, οὐδὲν μὲ ὠφελεῖ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν, εἰς ὃ συμποσοῦται ἡ ἀξία τοῦ εἰσκαμθέντος τότε σίτου, πρὸς σύγκρισιν ἄλλης ἐποχῆς, ὅτε καθ' ὑπόθεσιν ὁ σίτος ἐτιμάτο 6 δρ. τὸ κοιλὸν.

Ἀπεναντίας ὅταν συγχρόνως ἔχω τὸ ποσὸν τῶν εἰσκαμθέντων ἐκάστοτε κοιλῶν, διὰ τῆς συγκρίσεως εὐρίσκω πόσον ὑπῆρξεν ἀνάγκη εἰσαγωγῆς πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ἐλλείποντος ἐγχωρίου. Συγκρίνων μάλιστα πολλὰ ἔτη, δύναμαι μετὰ βεβαιότητος

κατὰ μέσον ὄρον νὰ προσδιορίσω, πόσον παρέχει ἡ ἑλληνικὴ γεωργία εἰς τὴν κατανάλωσιν καὶ πόσον τὸ ἐμπόριον.

Ὁ σήμερον ἐκδιδόμενος πίναξ εἶναι πολὺ τελειότερος ἐπίσης κατὰ τὴν ἀναλυτικὴν ἐκθεσιν τοῦ μεθ' ἑκάστης χώρας ἐμπορίου.

Προσέτι προστίθεται ἡ καθ' ἑκάστον λιμένα ἐν ἔτει 1858 τελωνικὴ εἰσπραξις καὶ τελευταῖον ὁ πίναξ τῆς ναυτιλίας.

Κατὰ πολλοὺς λόγους λοιπὸν πληρέστερος ὁ Πίναξ τοῦ ἔτους τούτου δεικνύει, ὅτι παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ἐκρίθη ἄξιος προσοχῆς καὶ μελέτης, ὡς παρέχων σπουδαίας ὠφελείας.

Κατὰ τρεῖς λόγους τῶντι ὁ Πίναξ παρέχει πληροφορίας μεγάλου λόγου ἀξίας. Κατὰ πρῶτον διὰ τῆς παραβολῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ἐν συνόλῳ βλέπομεν, ἂν ᾠξήσεν ἢ ἐλαττώθῃ ἐν γένει ἡ περιουσία τοῦ ἔθνους, ἀνταλλάξαντος προϊόντα ἀντὶ προϊόντων, ἢ προσπεπιδόντος καὶ χρήματα διὰ τὴν ἑλλειψιν προϊόντων.

Ἐπειτα ὁ Πίναξ εἶναι διδασκτικώτατος ὡς πρὸς τὰ εἶδη τῶν προϊόντων, ὅσα ἐξώθεν λαμβάνομεν καὶ ὅσα ἐγχώρια ἀντιδίδομεν. Ἐξ αὐτοῦ βλέπομεν ποῖα καὶ πόσαι αἱ ἀνάγκαι ἡμῶν, τὰς ὁποίας ἐκ τῶν ἰδίων μέσων δὲν δυνάμεθα νὰ θεραπεύσωμεν, ἂν πολλὰ καταναλίσκωμεν εἰς πολυτέλειαν ἢ ἂν εἰσάγωμεν πρώτας ὕλας πρὸς ἐπεξεργασίαν. Καὶ πάλιν ποῖα τὰ προϊόντα, τὰ ὁποῖα ἐξάγομεν, ἢ διότι πλεονάζουν, ἢ διότι παρ' ἡμῶν δὲν γίνεται αὐτῶν κατανάλωσις. Διὰ τῆς συγκρίσεως μάλιστα τοῦ πίνακος πολλῶν ἐτῶν ἐπιτρέπεται ἀσφαλέστατα τὰ συμπεράσματα περὶ τῆς ἐλαττώσεως τῶν διὰ ξένων προϊόντων θεραπευομένων ἀναγκῶν, ἢ τῆς αὐξήσεως τῶν ἰδίων προϊόντων πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν ἐξωτικῶν.

Τελευταῖον ἐκ τῶν πινάκων μαθηάνομεν μετὰ πόσων χωρῶν ὑπάρχουν αἱ ἐμπορικαὶ ἡμῶν σχέσεις, πρὸς τίνας εἵμεθα ὑποτελεῖς, ἢ τίνας εἶναι πρὸς ἡμᾶς.

Ἐκ τούτων ὅλων καὶ ὁ ἔμπορος φωτίζεται βλέπων ποῖον ἐμπόριον ἐπιδέχεται ἀνάπτυξιν, ἢ ποῖον παρακμάζει, καὶ ὁ παράγων προϊόντα οἷαδὴποτε πληροφορεῖται, ἂν εἶναι ἢ μὴ ἐξαγωγίμα, καὶ ἀνατρέχει εἰς τὰς αἰτίας, ἐξ ὧν κωλύεται ἡ ἐξαγωγή αὐτῶν, ὥστε ἢ φιλοτιμεῖται νὰ βελτιώσῃ αὐτὰ πρὸς πλείονα χρησιμότητα, ἢ τὰ παρασκευάζει ὥπως ζητοῦνται μᾶλλον, ὅπου γίνεται αὐτῶν μείζων κατανάλωσις.

Ἐπὶ τέλους ἡ Κυβέρνησις διὰ τῆς νομοθεσίας, ἢ διὰ τῶν σχέσεων αὐτῆς μετ' ἄλλων Ἐπικρατειῶν, αἶρει ὅσον ἐνεστι τὰ κωλύματα τῆς ἐξαγωγῆς καὶ ῥυθμίζει πρὸς τὸ προσφορώτερον τὸ δασμολόγιον κατὰ τὴν ἀποκτηθεῖσαν πείραν.

Μέλλοντες νὰ ἐνασχοληθῶμεν ἐνταῦθα περὶ τῶν ζητημάτων τούτων, καθόσον ἐκ τῶν ἤδη δημοσιευομένων ἀποτελεσμάτων ἐπιτρέπεται νὰ κρίνωμεν, προτάττομεν ἀμέσως τὴν παρατήρησιν ὅτι ἡ σύγκρισις πρὸς ἔτη προηγούμενα, ἥτις εἶναι ἐπὶ τῆς

ὕλης ταύτης ἡ πρώτη βάσις πάσης σκέψεως, ἐντελῶς ἐκλείπει. Οἱ δημοσιευθέντες πίνακες τῶν ἐτῶν 1854—1856 ὑπῆρξαν ἀτελέστατοι. Πληρέστερος ἦτον ὁ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος δημοσιευθεὶς Πίναξ τοῦ ἐμπορίου τοῦ 1857. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποθέσωμεν ὅλους αὐτοὺς ἀποχρῶντας, πάλιν μικρὸν χρησιμεύουν πρὸς σύγκρισιν μετὰ τοῦ νέου Πίνακος περὶ τοῦ ἐμπορίου τοῦ 1858, διότι ἐκτοτε εἰσῆχθη νέον δασμολόγιον. Εἶναι γνωστὸν, ὅτι ἐν Ἑλλάδι ἐπεκράτει τὸ ἐπὶ Κυβερνήτου συνταχθὲν δασμολόγιον καὶ τὰ εἰσαγόμενα καὶ ἐξαγόμενα ἐτελωνίζοντο κατ' ἐκτίμησιν (ad valorem). Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1857 ἐφηρμόσθη τὸ νέον δασμολόγιον, τὸ ὁποῖον περιώρισε τὰ κατ' ἐκτίμησιν τελωνιζόμενα εἶδη εἰς εὐαριθμὰ τινα, τὰ πλεῖστα δὲ ὑπέβαλεν εἰς σταθερὸν τέλος κατ' ἀριθμὸν, μέτρον, ἢ σταθμὸν. Τοιουτοτρόπως δὲν δυνάμεθα νὰ παραβάλωμεν τ' ἀποτελέσματα τοῦ 1858, ὅτε ἔχομεν ἄλλην διατίμησιν, καὶ προσέτι μνημονεύεται τὸ ποσὸν ἐξαγωγῆς καὶ εἰσαγωγῆς κατ' ἀριθμὸν, μέτρον, ἢ σταθμὸν, πρὸς τ' ἀποτελέσματα προγενεστέρων ἐτῶν, ὅτε ἄλλη ἦτον ἡ διατίμησις, οὐδέποτε δὲ ἐγένετο μνεία ποσότητος.

Γινώσκοντες τὰς διαφορὰς ταύτας δὲν θέλομεν ἐκλάβει τὰ διδόμενα τοῦ συνόλου εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ὡς χρήσιμα πρὸς σύγκρισιν, ἰδοὺ δὲ ποῖα μνημονεύονται ποσά.

Εἰσαγωγή.	Ἐξαγωγή.
1851 Δρ. 25,819,702	Δρ. 13,851,202
1852 " 24,982,205	" 10,402,212
1853 " 20,209,960	" 8,982,890
1854 " 21,270,182	" 6,799,221
1855 " 26,453,672	" 10,844,223
1856 " 20,000,000	" 26,000,000 (α)
1857 " 36,836,235	" 24,362,957
1858 " 40,405,341	" 23,024,008

Ἡ διαφορὰ 4 περίπου ἑκατομμυρίων κατὰ τὸ ἔτος τοῦ 1858 ποσοῦ εἰσαγωγῆς ὑπὲρ τὸ τοῦ ἔτους 1857 δὲν γνωρίζομεν ἂν προέρχεται ἀπλῶς ἐκ τῆς κατὰ τὸ δασμολόγιον μεταβληθείσης βάσεως τῆς διατιμῆσεως, ἢ ἂν ἐμφαίνῃ πραγματικὴν αὐξήσιν, ἐνῶ κατὰ τὴν ἐξαγωγήν ἡ διαφορὰ εἶναι ἐλαχίστη.

Ὅπωςδὴποτε ὅμως ἀπὸ τοῦ 1854—1857 παρατηρεῖται σπουδαία αὐξήσις, καὶ τοι μὴ σταθερά, κατὰ τε τὴν εἰσαγωγήν καὶ τὴν ἐξαγωγήν, κατὰ τὴν τελευταίαν μάλιστα ὑπερτέρα.

Μεγίστης παρατηρήσεως καὶ μελέτης ἄξιον εἶναι τὸ φαινόμενον τῆς σταθερῶς ἐπαναλαμβανομένης ὑπερτερήσεως τῆς εἰσαγωγῆς ἐπὶ τὴν ἐξαγωγήν, ὥστε πολλάκις αὕτη μάλισ ἀποτελεῖ τὸ ἥμισυ ἐκείνης. Ὅταν δὲν ἔχωμεν ἴσην ἀξίαν προϊόντων πρὸς ἀντίδοσιν ἀνθ' ὧν ἐξώθεν λαμβάνομεν, πῶς ἀναπληροῦμεν τὸ μέγιστον ἑλλειμμα; Ἄν διὰ χρημάτων, καὶ βεβαίως ἄλλος τρόπος δὲν ὑπάρχει, ποῦ οἱ ἀνεξάντλητοι πόροι αὐτῶν τῶν χρημάτων; Ἐννοοῦμεν κάλλιστα, ὅτι οὐδαμοῦ ὑπάρχει τέλειον ἰσο-

(α) Τοῦ 1856 τὰ ποσὰ εἶναι ὑποθετικά.

ζύγιον μεταξύ εισαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, ἀλλ' ἡ διαφορὰ εἶναι ἐλαχίστη, κατὰ τὸ $1/10$, τὸ $1/20$, τὸ $1/50$, ἢ καὶ τὸ $1/100$, παρ' ἡμῖν ὅμως ὑπάρχει κατὰ τὸ $1/3$ καὶ ἐνίοτε κατὰ τὸ $1/2$.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο ὁ οἰκονομολόγος δὲν δύναται νὰ ἐξηγήσῃ ἄλλως, ἀφοῦ σταθερῶς διατηρεῖται, εἰμὴ δεχόμενος, ἢ ὅτι ὁ Πίναξ δὲν εἶναι ἀκριβής, ἢ ὅτι ὑπάρχουν ἄλλοι ἀφανεῖς πόροι τῆς Ἑλλάδος, μὴ δηλούμενοι διὰ τοῦ Πίνακος, ἢ ἐπὶ τέλους ὅτι ἀμφότερα εἶναι ἐνδεχόμενα.

Περὶ τῆς μὴ ἀκριθείας τοῦ Πίνακος προτείνομεν τεκμήριόν τι, ἄξιον προσοχῆς, τὸ ἐξῆς:

Κατὰ τὸ ἔτος 1858 σημειοῦται ἤδη καὶ τὸ ποσὸν τοῦ ἐμπορίου διακομίσεως ἐκ δρ. 7,446,353. Ἐκ τούτου εἰσῆχθησαν πρὸς ἀνάλωσιν ἐμπορεύματα δρ. 2,875,080, ἀπεστάλησαν δὲ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπορεύματα ἐκ δρ. 3,844,477· τὸ ὑπόλοιπον ἐκ δρ. 745,104 διέμεινεν ἐν ἀποταμιεύσει. Τὸ ποσὸν τῶν δρ. 2,875,080, ὡς εἰσαχθέν εἰς ἀνάλωσιν, περιλαμβάνεται ἐν τῷ συνόλῳ τῆς πρὸς ἀνάλωσιν εἰσαγωγῆς ἐκ

δρ. 40,405,344

ὥστε εἰς τοῦτο προσθετέον τὸ λοιπὸν τῆς διακομίσεως πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ γενικοῦ ἐμπορίου εἰσαγωγῆς, ἦται

» 3,844,477

δρ. 44,246,548

Κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον εἰς τὸ ποσὸν ἐξαγωγῆς ἐγχαυρίων προϊόντων ἐκ

δρ. 25,024,008

προσθέτομεν τὸ αὐτὸ ποσὸν ἐκ τῆς ἐπὶ διακομίσει ἀποταμιεύσεως πάλιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀποσταλέντων ἐμπρευσμάτων πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ γενικοῦ ἐμπορίου ἐξαγωγῆς

δρ. 3,844,477

δρ. 28,865,485

Αὐτὸ τὸ ποσὸν τοῦ ἐμπορίου τῆς διακομίσεως ἐκ δρ. 3,844,477 μὲ φαίνεται λίαν εὐτελές, καὶ περὶ τούτου ἐξηγοῦμαι.

Κατὰ τὸ ἔτος 1857, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ πέρυσιν ἐκδοθέντος Πίνακος, τὸ μετὰ τῆς Γαλλίας ἐμπόριον τῆς Ἑλλάδος συνεποσοῦτο κατὰ μὲν εἰσαγωγὴν ἐκ

δρ. 5,268,242

κατὰ δὲ ἐξαγωγὴν ἐκ

» 4,877,230

ὁμοῦ δρ. 7,145,472

Κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου χρόνον ἐξεδόθη καὶ ὁ ἐνιαύσιος πίναξ τοῦ ἐμπορίου τῆς Γαλλίας, ἀποτελῶν τόμον τετράπτυχον ἐκ εελ. 600, ὃν δὲν ἔχω ἀνὰ χεῖρας, ἀλλ' ἐξ ἀπόσπασμάτων τῶν γαλλικῶν ἐφημερίδων γινώσκω, ὑποθέτω ὅμως ὅτι ἔλαβε τὸ ἡμέτερον ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν. Ὁ ἐπὶ 25 ἔτη διευθύνων ἐν Γαλλίᾳ τὴν σύνταξιν τοῦ πίνακος Κ. Γρετερῆτος κατέγινε νὰ φέρῃ τὸ ἔργον εἰς τὴν ὁσονένεστι τελειότητα καὶ προσδιώρισεν οὐ μόνον τὸ μετὰ ἐκάστης ἐπικρατείας ἐμπόριον τῆς Γαλλίας, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκάστου λιμένος αὐτῆς.

Ἐκ τοῦ Πίνακος τούτου, καθ' ὃν τὸ γενικὸν ἐμπόριον τῆς Γαλλίας ἐν ἔτει 1857 συγκεφαλαιοῦται εἰς 5328 ἑκατομμύρια, μανθάνομεν, ὅτι τὸ μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐμπόριον τῆς Γαλλίας ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει ὑπῆρξεν ἐκ φρ. 44 ἑκατομμυρίων.

Πόθεν λοιπὸν αὐτὴ ἡ ἐπέκεινα τοῦ διπλασίου διαφορὰ; Ἄν εἰπώμεν, ὅτι ὁ ἡμέτερος Πίναξ τοῦ 1857 δὲν μνημονεύει τὸ τῆς διακομίσεως ἐμπόριον, εἶδομεν ὅτι τὸ σύνολον αὐτοῦ ἐν ἔτει 1858 δὲν παρέχει αἰτίαν προσθήκης ἀνωτέρας τῶν δρ. 3,844,477, καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο κατὰ ἐλάχιστον μέρος ἐκπηγάζει ἐκ τῶν μετὰ τῆς Γαλλίας σχέσεων.

Ὅσον εἶναι βέβαιον ὅτι 7 δραχμαὶ δὲν δύνανται 44 φράγκα, τόσον βέβαιον εἶναι, ὅτι ὑπάρχει ἐν τῷ μέσῳ λογιστικὸν λάθος. περίπου κατὰ τὸ διπλάσιον, τούτέστιν ἐπέκεινα τοῦ συνήθους μέτρου τῶν λογιστικῶν λαθῶν καὶ ἐπέκεινα τῆς ἐκ τῆς διατιμῆσεως διαφορᾶς. Ἀλλὰ ποῦ κεῖται τὸ λάθος τοῦτο; ἐν τῷ ἡμετέρῳ πίνακι, ἢ ἐν τῷ τῆς Γαλλίας; Ὁμολογοῦμεν ὅτι εἰμεθα τόσον προκατειλημμένοι ὑπὲρ τῆς ἀκριθείας τοῦ γαλλικοῦ πίνακος, ὥστε μετασφύρομεν ἀθρόον τὸ ποσὸν τῶν ὧν ἔχομεν δισταγμῶν εἰς τὰ εὐρύχωρα χάσματα τοῦ ἡμετέρου Πίνακος, οὐδόλως φοβούμενοι περὶ στενοτοπίας.

Τὸ ἀπλούστερον καὶ πλησιέστερον συμπέρασμα τῆς μεροληπτικῆς ταύτης γνώμης εἶναι, ὅτι τὸ παρὰ τῶν ἡμετέρων τελωνείων βεβαιούμενον ποσὸν πόρρω ἀπέχει τῆς ἀληθείας διὰ πλείστους λόγους, ἐξ ὧν εἰς μόνος ἐξέλιπε, τούτέστιν ἡ κατ' ἐκτίμησιν ἐπιβολὴ τοῦ τέλους, ἀντικατασταθεῖσα ἤδη διὰ σταθεροῦ τέλους, κατ' ἀριθμὸν, μέτρον, ἢ σταθμὸν. Ἄν αὐτὴ ἡ σπουδαία μεταρρύθμισις ἐξαρχῇ πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀληθείας, ὁ χρόνος μάρτυς ἐν βραχεί.

Ὅπως ἐν πᾶσιν, οὕτω καὶ ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἡ ἀλήθεια δὲν εἶναι προτιμότερα κατὰ τῶν ἀπλουστερῶν μόνων τὴν γνώμην, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν ἐμπειροτέρων.

Ἐν πρώταις ὁ Πίναξ εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς εἶναι μέσον ἐξελέγξειως αὐτῆς τῆς τελωνικῆς διαχειρίσεως, ὅταν παραβάλλεται πρὸς τοὺς Πίνακας ἄλλων ἐθνῶν, ὡς Ἀγγλίας, Γαλλίας, Αὐστρίας, κ. λ.

Ἐπειτα δι' ἀκριβεστέρων Πινάκων ἐποπτεύονται τὰ διακείμενα τοῦ ἐμπορίου, πρὸς διάγνωσιν ἐν τίσιν ὑπάρχει πρόοδος, ἢ ἐν τίσιν ὀπισθοδρόμησις.

Πρὸ πάντων ὅμως διὰ τῆς ἀκριβοῦς γνώσεως τῶν μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπικρατειῶν ἀνταλλαγῶν ἀπαλλαττόμεθα δοξασίῶν οὐ μόνον ἐσφαλμένων, ἀλλὰ καὶ ἐπιβλαβῶν, ὅταν ἐν ὀνόματι αὐτῶν λαμβάνονται μέτρα γενικά.

Χάριν παραδείγματος μνημονεύομεν δύο δοξασίας, τὰς ὁποίας πολλάκις ἀκούομεν ὑποστηριζόμενας.

Πολλοὶ πιστεύουν, ὅτι τὸ ὑπερβολικὸν πλεόνασμα εἰσαγωγῆς εἶναι σημεῖον αὐξήσεως τῶν ἀναγκῶν, προερχομένων ἐκ τῆς ἐπιβλαβοῦς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς παρακολουθοῦσας αὐτὸν πολυτελείας.

λέν δυνάμεθα ν' ἀρνηθώμεν, ὅτι συνακόλουθος τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι ἡ αὐξήσις τῶν ἀναγκῶν, διότι ἐκ τῆς γνώσεως γεννᾶται ἡ ἐπιθυμία, καὶ μάλιστα καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἀτελοῦς γνώσεως, πρὸ αὐτῆς οὐδόλως ὑπάρχουσα. Οἱ βάρβαροι δὲν γνωρίζουν θέατρα καὶ ἐπομένως δὲν ἐπιθυμοῦν αὐτά. Ἀλλ' ἡ διὰ τῶν γνώσεων αὐξήσις τῶν ἐπιθυμιῶν εἶναι τὸ ἕτερον στοιχεῖον τοῦ πολιτισμοῦ, συνεπάγοντος ἐκ παραλλήλου αὐξήσιν καὶ τελειοποιήσιν τῶν πρὸς πλήρωσιν τῶν ἐπιθυμιῶν μέσων.

Ὅταν αὐτὰ δὲν συμπορεύονται, οὔτε πολιτισμοῦ πρόοδος ὑπάρχει, οὔτε βελτίωσις ἠθικῆς καὶ ὁλικῆς καταστάσεως, ἀλλ' ὁλεθρὸς προφανὴς καὶ ταχυτάτη ἐξάντλησις πρὸς κατὰπτωσιν εἰς βερβερότητα ἀπενσιωτέραν. Ποῖος νόμος, ἡ ποῖα δύναμις ὁλικὴ μέλλει νὰ διατηρήσῃ τὴν τάξιν μεταξὺ ἀνθρώπων κατεχομένων ὑπὸ ἐπιθυμιῶν, αἵτινες ἐγιναν ἀνάγκαι, καὶ κατ' ἀντίστροφον λόγον αὐξήσουν τῆς ἐλαττώσεως τῶν πρὸς ἐκπλήρωσιν μέσων; Ἡ τί ἄλλο ἐπικρατεῖ ἐν τοιαύτῃ κοινωνίᾳ, ἢ ἡ ἀρπαγὴ τοῦ ἰσχυροτέρου, ὅλα τὰ ὑπάρχοντα μέσα σφετεριζομένου, καὶ ἡ παντελὴς στέρησις τοῦ ἀσθενοῦς;

Ἀλλὰ πῶς δύναται τις ν' ἀντιπράξῃ εἰς τὸν ἀκράτητον ῥυθὸν τοῦ πανταχόθεν εισέρποντος πολιτισμοῦ, καὶ πῶς ἀποστομοῦται ἡ πρὸς αὐξήσιν τῶν γνώσεων ἀνθρωπίνη ὁρμή; Δυστυχῶς ὅσοι νομίζουν ὅτι φέροντες προσκόμματα εἰς τὴν φιλομάθειαν ἀναχαιτίζουν τὸ κακόν, οὐδὲν ἄλλο πράττουν, πλὴν ὅτι καθιστοῦν σπανιωτέραν καὶ σχεδὸν κατηρθόνουν κατὰ κράτος νὰ μετακινήσουν τὴν ἀπόκτησιν τῶν ἐπὶ καλῶ καὶ ἀληθῶν γνώσεων, τοῦτέστι τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ κοπιωδῶν, δι' ὧν πρὸ πάντων νικᾶται ὁ ἀνθρώπινος τύφος· ἀπ' ἐναντίας δὲ οὐδὲν ἰσχύουν νὰ παρεμβάλλουν πρόσκομμα εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῶν ἐπὶ κακῶ γνώσεων, πρὸς ἡδυσπάθειαν καὶ γλιδὴν.

Εἶναι λίαν στωϊκὸν καὶ μεγαλόψυχον, νὰ δοξάζῃ τις τὸ πνεῦμα ἀνεξάρτητον τῆς ὕλης, ἀλλ' ἡ ἀνεξαρτησία διττῶς δύναται νὰ ζητηθῇ. Καθ' ἓνα τρόπον γίνεται τις ἀνώτερος τῆς ὕλης περιστέλλων ὅσον ἐνεστὶ τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς ἀνάγκας, οὐδέποτε ὅμως ἀπολύτως ἀπαλλασσόμενος αὐτῶν, διότι πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ συναπαλλαχθῇ καὶ τῆς ζωῆς ἀδόξης, ἐν αἰτίᾳ. Ὁ ἀρνητικὸς οὗτος τρόπος, ὅπως σχετικῶς καὶ τελευταῖον ἀποτέλεσμα ἔχων τὴν ἐνδειαν καὶ τὸν ἐν ἀδρανεῖα μακασμὸν τῆς κοινωνίας ἐν αὐτῇ στερῆσαι τῶν ἀναγκαιοτέρων, ὑπῆρξεν ἡ βάσις τῆς διδασκαλίας τῶν στωϊκῶν, οὐδὲν ἐφευρόντων πρὸς λύσιν τοῦ δεινοῦ προβλήματος τῆς πενίας. Ὁ ἕτερος τρόπος, δι' οὗ τῶν κατωτέρων ἢ ὑπερίσχυσις τοῦ πνεύματος, ὑπάρχει διὰ τῆς ἐργατικότητος καὶ τῆς βιομηχανίας, δι' ὧν ἀποκτώνται μέσα ἀर्थονώτερα τῶν ἀναγκῶν, ὥστε οὐδεμιᾶς αὐτῶν φέρει ἡ κοινωνία τὸν βαρὺν ζυγόν, ἀλλὰ τὰ πάντα ὑποτάσσεται εἰς τὰς ἀκραίας αὐτῆς δυνάμεις. Αὕτη εἶναι ἡ ἀληθὴς ἀνεξαρτησία τοῦ πνεύματος διὰ τῆς κυριαρχίας.

Ἡ διὰ τοῦ πολιτισμοῦ λοιπὸν αὐξήσις τῶν γνώσεων δὲν ἔχει μόνον σφαιρὸν τὴν αὐξήσιν τῶν ἀ-

ναγκῶν, ἀλλὰ συνάμα καὶ τὴν ἀνάλογον ἐπέκτασιν τῶν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν μέσων, διότι ἄλλως ὁ νοῦς δὲν προπορεύεται τῶν ὁρέξεων, ἀλλ' αἱ ὁρέξεις τοῦ νοῦς.

Τοῦτο ἐναργέστατα βλέπομεν παραβέλλοντες τὰ ἀσιατικὰ πρὸς τὰ εὐρωπαϊκὰ ἔθνη, διότι ἐκεῖνα μὲν μεταλαμπάδην τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἔξεως τῶν ὁλικωτέρων ἀπολαύσεων, οὐδέποτε ὅμως τῆς τελειοποιήσεως τὰ μέσα ἐκπληρώσεως νέων καὶ προσηκόντων ἀναγκῶν διανοίας. Καὶ ὁ καρρὴς καὶ τὸ ζήχρον ἐγιναν ἀναγκαῖα, εἰς τὰ ἀσιατικὰ ἔθνη, ἀλλ' οὐδὲν συνετέλεσαν οἱ ἐν Ἀσίᾳ πρὸς αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς αὐτῶν. Τίς δὲν βλέπει προφανῶς ἐν Τουρκίᾳ προχωροῦσαν τὴν κυριολεκτικῶς λεγομένην ἀπώλειαν ἡδυσπαθοῦς σπατάλης, καὶ κατόπιν αὐτῆς παρακολουθοῦσαν τὴν ἐξορηκμοῦσαν τὴν χώραν πενίαν; Δυνάμεθα νὰ μακαρίσωμεν τὴν Τουρκίαν βλέποντες τοὺς ἐν αὐτῇ ὁλικωτέρας σπεύδοντες πρὸς βίον πολυδάκνων, εἰς δυσχερωστοῦν νὰ συντελίσουν οἱ εὐτελεῖς, κατ' οὐδὲν ἐπακτείνοντες τὰ κοινὰ τῆς παραγωγῆς μέσα;

Ἄν θέλωμεν νὰ δειξώμεν τὸ ἐναντίον ἐν Ἑλλάδι, καὶ νὰ πείσωμεν πάντα διατάζοντα, ἢ προκατειλημμένον, ὅτι εἶναι αὕτη ὅσον ἐνεστὶν ἐπιδεκτικὴ πολιτισμοῦ, ὡς εἶναι τῶν ἄλλων, ἐνῶ ἡ Τουρκία δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ τῆς ἀσιατικῆς ἀδρανεῖας, κυλινδουμένη εἰς τοὺς ἀδρόους αὐτῆς τάπητας, πάσης γενομένη εὐρωπαϊκῆς τρυφῆς καὶ περιόρραντιζομένη ἀρθήνους κημπανίτου, ὁ μόνος τρόπος ὑπάρχει διὰ πιστοῦ Πίνακος εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, ἐμφαίνοντος τὴν ὅσον ἐνεστὶν ἰσορροπίαν, καὶ ἴσον βᾶδισμα ἀναγκῶν καὶ μέσων. Ὅλα τὰ λοιπὰ εἶναι φαντασμαγορία.

Ἀλλ' ἴσως εἶναι δεκτὴ ἡ γνώμη, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἀναγκῶν εἶναι κέντρον πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν μέσων. Ἡ πενία διδάσκει τὰς τέχνας, καὶ ὁ αἰσθανόμενος τὰς ἰδίας στερήσεις σπεύδει πρὸς θεραπείαν αὐτῶν. Ἡ σκέψις αὕτη δὲν εἶναι ἀποβλητέα, ἀλλὰ πῶς θέλωμεν γνωρίσει, ὅτι τὸ κέντρον δὲν εἶναι ἀμβλύ, ἢ ὅτι δὲν εἶναι ἀμβλύς ὁ κεντούμενος, πρὶν φανῇ ἀποτέλεσμα, καὶ πῶς πρὸ τῆς βεβαιώσεως ταύτης δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν περὶ τοῦ μέλλοντος; Στηρίζοντες τὴν ὑπόθεσιν ἐπὶ μόνου τοῦ σημείου τῆς αὐξήσεως τῶν ἀναγκῶν ἑτεροποδοῦμεν.

Ἀλλὰ τάχα διὰ μόνου τοῦ πίνακος εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ἀνακαλύπτεται τὸ ἀπόρρητον τῆς βιοσιμότητος τῶν ἐθνῶν; Νομίζομεν ὅτι ἡ καταπραϊκτικὴ ἀπάντησις εἶναι ἀπαραίτητος.

Κατ' ἕτος παράγομεν προϊόντα καὶ καταναλίσσομεν αὐτά, ἀλλὰ καθόσον τινῶν στερούμεθα, ἐξωθεν πορίζομεθα αὐτά. Ὅταν ἀντὶ τῶν λαμβανόμενων δίδωμεν ἄλλα ἴσης ἀξίας, δυνάμεθα νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν λήψιν, ἐφ' ὅσον ἔχομεν πρὸς ἀντίδοσιν καὶ εἰς ἐπάπειρον. Ἀμα ὅμως δὲν ἔχομεν πρὸς ἀντίδοσιν, ἀνάγκη νὰ συμπληρώσωμεν διὰ χρημάτων τὸ πλεόνασμα τῆς ἀξίας τῶν εἰσκομιζομένων. Ἀλλὰ πῶθεν τὰ χρήματα ταῦτα, ἀπὸ ἐξάντλησιν ἢ πηγῇ

τῆς διὰ τῆς ἐξαγωγῆς προϊόντων συρροῆς χρημάτων; Αὐτὸ ἔστω τὸ ζητούμενον τῆς ἀλχημείας.

Εἶναι ἀπαραίτητος ἄρα ἡ ἐξαγωγή τοσούτων προϊόντων, ὅσα εἶναι τὰ εἰσκομιζόμενα, διὰ νὰ μὴ ἐκκενωθῇ βαθμικῶς τὸ γενικὸν ταμεῖον τοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ χρηματικοῦ, καὶ κατόπιν τῆς ἐκκενώσεως ταύτης ἐκλείψῃ ἡ πίστις, ἡ ἐξέλιξις καὶ αὐτὴ ἡ ἀνεξαρτησία. Τὸ πρῶτον σημεῖον τῆς φυγαδεύσεως χρημάτων εἶναι ἡ διὰ χαρτονομίσματος ἀντικατάστασις αὐτοῦ, διὰ τὴν ἀνάγκην τῶν ἐγχωρίων συναλλαγῶν. Ὅστις ἔφθασε μέχρι τοῦ βαθμοῦ τούτου, πρὸς ἀκράτητον βαδίζει ὁλεθρον, διότι ἐπαυσε νὰ ἐκτιμᾷ τὴν ἀξίαν τοῦ πραγματικοῦ νομίσματος, νομίζων ὅτι εἶναι ἀπεριόριστος ἡ ἐκδοσις εἰκονικοῦ. Ὁ θαλαμηπῶλος τοῦ Σουλτάνου ἐρωτώμενος παρ' αὐτοῦ, πόσον ἐδαπανήθη εἰς ἀνέγερσιν τῶν πολυτελεστάτων ἀνακτόρων Δολμαμπαζέ, ἡμετέρῃα καὶ πεντακόσια γρόσια, ἀπήντησε, διότι τόσον πραγματικῶς ἐδαπανήθη εἰς τὴν χάσπην τοῦ πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν ἐκδοθέντος χαρτονομίσματος.

Ἦδη ρεθάνομεν εἰς τὴν ἄλλαν δοξασίαν ἐκεῖνων, οἵτινες, ὁμολογοῦντες τὴν ἀνάγκην τῆς ἐξαγωγῆς προϊόντων, νομίζουν ἐνδεχομένην τὴν διὰ τεχνικῶν μέτρων θεραπείαν, δι' ἣν παρεμβαίνει ἡ κυβέρνησις κανονίζουσα καὶ περιστέλλουσα τὸ μέτρον τῆς εἰσαγωγῆς, πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς ἰσορροπίας.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν ἐπινοημάτων παρεμβάσεως ὑπάρχει καὶ ἡ παρεμπόδισις ἐξαγωγῆς μετ' ἄλλων πεγαρχυμένων, ἢ μὴ. Ἀπέχρημεν σήμερον νὰ ἐξετάσωμεν διὰ τίνων μέτρων παρ' ἡμῶν σήμερον παρεμβάλλεται πρόσκαιρὰ τι εἰς τὴν ἐξαγωγὴν νομισμάτων, διὰ νὰ μὴ ἀποπλανηθῶμεν εἰς ἄλλην συζήτησιν, καὶ περιοριζόμεθα εἰς μόνην τὴν παρατήρησιν, ὅτι διὰ τῶν μέτρων τούτων μόνον ἀποτέλεσμα ἐπῆλθεν ἡ φυγαδεύσις τοῦ παρ' ἡμῶν χαρτομένου νομίσματος. Ἐν γένει ὁμῶς λέγομεν, ὅτι ἐκ πρώτης ὀψεως φαίνεται καταπειστικὴ ἡ σκέψις, ὅτι διὰ τῆς παρεμπόδισεως ἐξαγωγῆς χρημάτων, τίθεται ὅριον ἀνυπέρβλητον εἰς τὴν ὑπὲρ τὸ μέτρον εἰσαγωγῆν προϊόντων, τὰ ὅποια οὐδεὶς δίδει μὴ λαμβάνων τὸ ἀντάξιον. Ὅταν λοιπὸν τὸ ἀντάξιον τοῦτο ἀποδίδωμεν διὰ μόνων προϊόντων, ἰδοὺ κατορθουμένη ἡ ἰσορροπία, διότι ἐπέκεινα τῆς ἀξίας τῶν ἐξαγομένων οὐδὲν εἰσάγομεν.

Ἀλλ' εὐκολώτερον εἶναι νὰ κωλύσῃ τις τὴν ἐξοδὸν καπνοῦ καὶ ὕδατος, διὰ τῶν ἐλαχίστων ὁπῶν διερχομένων, ἢ τὴν ἐξαγωγὴν νομίσματος. Ἀρκεῖ νὰ ἐνθυμίσωμεν ὅτι ὁ Ζεὺς, διὰ νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸν χάλκινον πύργον τῆς Δανάης, εἰσέρρευσεν ὑπὸ τὸ σχῆμα χρυσοῦ ὕετοῦ.

Ἡ πείρα λοιπὸν ἀπέδειξεν ἀπανταχοῦ, ὅτι ἡ δέσμευσις τοῦ μετ' ἄλλου δὲν κατορθοῦται ὡς ἡ τοῦ Πρωτέως, ἐκ τῶν περιοριστικῶν ὁμῶς μέτρων προέρχονται ἄλλα ἀποτελέσματα ἐπὶ ἐπιβλαβέστερα τοῦ θεραπευθησομένου κακοῦ.

Ἡ ἀνταλλαγὴ προϊόντων πρὸς ἄλλας ἐπικρατείας δὲν γίνεται ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλὰ ἀνταλλάσ-

σομεν πρὸς ἕκαστον ἐκεῖνο, οὗτινος χρήζει, λαμβάνοντες παρ' αὐτοῦ ὅ,τι πάλιν αὐτὸς ἔχει. Ὅταν δὲν ὑπάρχῃ τοιαύτη ἀμοιβαιότης, ὅπως συμβαίνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀντὶ τῶν λαμβανομένων προϊόντων δίδομεν χρήματα, τὰ ὅποια δύναται νὰ μᾶς ἀποδώσῃ ἄλλος λαμβάνων τὰ ἡμέτερα προϊόντα, πρὸς ἃ δὲν ἔχει ν' ἀντιδώσῃ.

Καθ' ὑπόθεσιν ὁ Γάλλος δὲν ἀρέσκεται εἰς τὴν ἑλληνικὴν σταφίδα, ἐνῶ ἡμεῖς πολλῶν χρῆζομεν ὅσα ἡ Γαλλία παράγει, ἀλλὰ πωλοῦντες τὴν σταφίδα εἰς τὸν Ἀγγλον, διὰ τῶν χρημάτων αὐτοῦ ἀποσβευνόμεν τὸ πρὸς τὸν Γάλλον χρέος ἡμῶν. Ἰπὸ τὸ κράτος ὁμῶς ἀπαγορευτικῶν μέτρων ἐπέρχονται πολλαὶ δυσχέρειαι, διότι, ἅμα εἰσέλθῃ τὸ νόμισμα τοῦ Ἀγγλου εἰς τὴν Ἑλλάδα, διατελεῖ ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν.

Ἄλλ' ἐπὶ τέλους δὲν ἐννοοῦμεν κάλλιστα, ὅτι εἶναι ἀδύνατον εἰς τὴν διορατικωτέραν Κυβέρνησιν, νὰ προχωρήσῃ διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως μέχρι τοῦ ὀρθοῦ μέτρου καὶ νὰ μὴ ὑπερπηδῇ τὰ ὅρια τῆς ποθυμίας ἰσορροπίας; Ἀν ὑπερπηδῇ αὐτά, τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι προφανές, καθόσον δὲν προσφέρομεν χρήματα ἀντὶ τῶν ἐξωτικῶν προϊόντων, οὔτε τὰ ἡμέτερα προϊόντα ἀνταλλάσσομεν ἀντὶ χρημάτων, καὶ τοῦτο μάλιστα συνεργεῖται ἡμῶν αὐτῶν, διότι οἱ ἡμέτεροι ἔμποροι δὲν εἰσάγουν πλέον χρήματα ὑποκείμενα εἰς δουλείαν μονίμου διαμονῆς.

Πρὸς τί ἄλλα τὰ χρήματα, πλὴν πρὸς διευκόλυνσιν τῶν ἀνταλλαγῶν ὡς γενικὸν μέτρον ἀξίας, ἄρα ὅταν ἡ παρέμβασις αὐτῶν περιστέλλεται, περιστέλλεται καὶ ἡ ἀνταλλαγή, καὶ ἐπὶ τέλους πιέζεται ἡ ἐγχώριος παραγωγή μὴ εὐρίσκουσα ἀνεωγμένας καὶ πλατείας ὁλὰς τὰς διεξόδους. Τὰ δὲ χρήματα ὅσα ἀπρὶξ διατηροῦμεν, ἐξευτελίζονται πλεονάζοντα, ὥστε ἀδρῶς πληρόνομεν ὅσα εἶναι τῆς ἀπολύτου ἀνάγκης.

Ἀποκρούοντες τοιοῦτότρόπως τὸ σύστημα τεχνικῶν ἀπαγορεύσεων καὶ μόνην τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου θεωροῦντες δυναμένην νὰ φέρῃ τὴν πρόπουσαν θεραπείαν, ἔπεται ὅτι οὐδεμίαν ἐμπιστευόμεθα φροντίδα εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐν μέσῳ τοιαύτης καταστάσεως; Εἶναι τάχα ἡ ἀπάθεια καὶ ἡ ἀδράνεια τὸ μόνον καθήκον αὐτῆς; Ἄπαγε! Μάλιστα φρονούμεν ὅτι μεγάλαν ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ δραστηριότητα, ἀλλὰ πρὸς ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἐμπορίου. Διὰ τῆς ἀσφαλείας, ἣν παρέχει εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν, διὰ τῆς ἰσομέτρου ἐπιβολῆς τοῦ φόρου καὶ τῶν ἐγγυήσεων περὶ τὴν εἰσπραξίν αὐτῶν ἀνευ καταπίεσεως, διὰ τῶν παντοίων δημοσίων ἔργων πρὸς ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν συγκοινωνίαν, διὰ τῆς ὑποστηρίξεως καὶ ἀναπτύξεως πιστωτικῶν κατ' ἐκτενέστερον, διὰ τῆς διαδόσεως γνώσεων ὠφελίμων εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν, διὰ τῆς συντόνου μελέτης καὶ δημοσίας ἐκθέσεως ὅλων τῶν ἀναγκῶν τῆς κοινωνίας καὶ τῶν συμφερόντων αὐτῆς, διὰ τῆς συνάψεως ἐμπορικῶν συνθηκῶν ὠφελίμων πρὸς ἐξόδευσιν τῶν ἐγχωρίων προϊόντων, καὶ ἄλλων πολλῶν τοιούτων ὑπηρεσιῶν, δύναται τὰ μέ-

γιστα ἡ Κυβέρνησις νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν κοινὴν εὐημερίαν.

Ὅλα ταῦτα δὲν εἶναι περιττὰ πρὸς ὀρθοτέραν γνῶμην περὶ τῆς ἤδη φαινομένης διὰ τῶν δημοσιευθέντων Πινάκων δυσαναλογίας εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ἐν Ἑλλάδι. Ἀντὶ νὰ καταληφθῶμεν ὑπὸ φόβου καὶ δυσθυμίας καὶ τῶν συνακολούθων σκέψεων, ἀντὶ νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι τοιαύτη δυσαναλογία ὑπάρχει τῶντι ἐν τοῖς πράγμασιν καὶ ὅτι ὑπάρχουσα δὲν εἶναι ἐπιφόρος, ἀντὶ νὰ προβλέψωμεν περὶ μέτρων πρὸς ἀναχαίτισιν ἐξαγωγῆς χρηματικοῦ, ἀπλούστερον εἶναι νὰ πιστεύσωμεν ὅτι οἱ δημοσιευθέντες Πίνακες δὲν εἶναι ἀκριβεῖς καὶ δὲν ἐμφαίνουν πιστῶς τὴν κατὰστασιν τοῦ ἡμετέρου ἐμπορίου, ὥστε ἐπὶ τῶν καταδεικνυομένων δι' αὐτοῦ γεγονότων δὲν δικαιούμεθα νὰ στηρίζωμεν βεβαίαν κρίσιν. Ἡ ἐπὶ μακρὸν καὶ σταθερῶς παρατεινομένη δυσαναλογία δὲν μᾶς πείθει, ὅτι τὸ πλεόνασμα εἰσαγωγῆς ἀναπληροῦται διὰ χρημάτων ἐξαγομένων ἐκ πῆθων ἀκενῶτων καὶ ἐν παραθύστῳ ἀποκειμένων.

Ὅταν βλέπωμεν τὸ χρηματικὸν ἤδη παρ' ἡμῖν ἀφρονώτερον, τὰς γαίης, τὰ γήπεδα, τὰ ἡμερομίσθια καὶ ἐν γένει τὰ πάντα ὑπερτιμώμενα, ἐν τῷ ταμείῳ τῆς Κυβερνήσεως ἐλαττούμενον τὸ κενόν, πιστεύομεν ὅτι πολλοὶ ὑπάρχουν ὅχετοί, δι' ὧν εἰσέρχονται παρ' ἡμῖν χρήματα καὶ πληροῦται ἡ κοινὴ δεξαμενὴ, ἐνῷ συγχρόνως αὐξάνει καὶ ἡ καταναλώσις ἐξωτερικῶν προϊόντων. Τίνες ὅμως οἱ ὅχετοί οὗτοι, καὶ ποῦ κεῖνται, δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ἀλλὰ βεβαίως διὰ τῆς ἐξαγωγῆς προϊόντων οἰουδὴποτε εἶδους, ἀντὶ ὧν πορίζομεθα πλεόν τῶν πρὸς ἐξόφλησιν τῆς καταναλώσεως ἀναγκαίων χρημάτων.

Ἀλλὰ τάχα ἀγνοοῦντες τοὺς ὅχετοὺς τούτους πάσχομεν; Τάχα ὁ ὕμνης πάσχει, ὅστις ἀγνοεῖ τὸ πεπτικὸν σύστημα, καὶ πῶς κατορθοῦται ἡ πάντοτε ἐπιτυχάνουσα τῶν ἐσθιομένων πέψις; Πάντες παραδεχόμεθα, ὅτι προτιμότερον νὰ πλουτῶμεν ἐν ἀγνοίᾳ, ἢ νὰ πενῶμεθα γινώσκοντες. Ἀλλ' ἂν ἦτο δυνατόν νὰ πλουτῶμεν ἐν γνώσει καὶ ἐκ προνοίας, ἠδυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι συμβαδίζει ἡ ἀνάπτυξις τοῦ νοός καὶ ἡ αὐξήσις τοῦ σώματος, ὅτι δὲν ἔχομεν ἔρμαιον τὰ χρήματα πρὸς πᾶσαν σπατάλην, ἀλλ' ἐξ ὠρισμένων πόρων καὶ ὠρισμένα καὶ πανταχόθεν ἐκρέοντα. Ἄν εἰς ὅλα τὰ ὕλικά μέσα, ὅσα ἔχομεν ἐξ αὐτομάτου, προστεθῇ καὶ ἡ συνδρομὴ τοῦ νοός, δὲν δύναται τάχα νὰ συντελέσῃ πρὸς αὐξήσιν τοῦ πλούτου καὶ αὐτὸς ὁ συνεργάτης; Δὲν εἶναι τῶν εὐπορούντων ἴδιον νὰ μὴ ἐρευνῶν πλεόν τί ἔχουν, τοῦλάχιστον ἐκείνων, οἵτινες σκέπτονται περὶ μονιμότητος εὐπορίας. Τί νὰ εἰπώμεν ὅμως περὶ ἐκείνου, ὅστις ἐκ μὲν τῶν βιβλίων καὶ τῶν σημειώσεων αὐτοῦ ἐξάγει τὸν ἐπικείμενον ὕλεθρον, ἐνῷ ἐν τῷ ταμείῳ βλέπει πλήμμην ἀντὶ ἀμπώτιδος; Βεβαίως δὲν χρήζει παραμυθίας, ἀλλ' ἐπιτηδείου λογιστοῦ.

Ἐρχόμεθα ἤδη εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον τῆς ἐρευνῆς, εἰς τὰ εἰσαγόμενα καὶ ἐξαγόμενα εἶδη.

Ὡς εἴρηται, δὲν δυνάμεθα νὰ συγκρίνωμεν τὰ διδόμενα τοῦ παρελθόντος ἔτους πρὸς τὰ τοῦ προηγουμένου, διότι μετεβλήθη τὸ δασμολόγιον, ἀλλ' ὀλίγα τινα ἐπιτροχάδην δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν.

Τὸ κυριώτερον εἶδος εἰσαγωγῆς εἶναι τὰ παντοῖα ὑφάσματα βαμβάκηρά, μάλλινα, λινά, μεταξωτά, καὶ εἶναι ἀξιοπερίεργον ὅτι κατὰ τὸ 1857 καὶ 1858 σημειοῦται σχεδὸν τὸ αὐτὸ ποσὸν ἀξίας, ἦτοι:

1857 δρ. 9,842,642

1858 » 9,562,005

ὥστε τὸ νέον δασμολόγιον δὲν ἐπέφερε σπουδαίαν διαφορὰν ὡς πρὸς τὴν τελωνικὴν διατίμησιν. Ἀπὸ τοῦδε ὅμως ἔχομεν καὶ τὴν δήλωσιν τοῦ βάρους τῶν ὑφασμάτων, τινῶν δὲ τοῦ ἀριθμοῦ, ὥστε μέλει νὰ χρησιμεύσῃ καὶ τοῦτο τὸ στοιχεῖον πρὸς παραβολήν.

Μετὰ τὰ ὑφάσματα ἔρχονται τὰ δέρματα, ἐξ ὧν μόνον τ' ἀκατέργαστα ἐκτιμῶνται ἀξίας δραχμῶν 4,255,446, ἐνῷ κατὰ τὸ 1857 ἐξετιμῆθησαν δρ. 4,103,436. Τὸ ὑπουργεῖον ἀποδίδει τὴν μεγάλην διαφορὰν εἰς τὴν ποιότητα, ἀλλ' ἡ ἐξήγησις αὕτη εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος δὲν παραλλάσσει τοσοῦτον ἡ ποιότης τῆς πρώτης ὕλης οἷαςδὴποτε βιομηχανίας, οὔτε τὰ δέρματα ἐρθασαν ποτὲ εἰς τὴν εὐτελεῖ τιμὴν λ. 73, ἀλλὰ κατ' εὐνοίαν τοσοῦτον ἐξετιμῶντο τελωνιζόμενα, ὅτε κατ' ἀξίαν ἐπεβάλλετο τὸ τέλος, ἐνῷ ἤδη τελωνίζονται ἀνὰ λ. 8—25 τὴν ὁκάν κατὰ διαφορὰν ποιότητος, καὶ δὲν κρύπτεται πλέον ἡ ἀγοραία αὐτῶν ἀξία ἀνὰ δρ. 2, 33 κατὰ μέσον ὅρον τὴν ὁκάν. Ἐντεῦθεν συνάγομεν τὸ αὐθαίρετον τῶν ἐκτιμήσεων. Ἀσφαλέστερον στοιχεῖον παραβολῆς ἔχομεν τὸ βῆρος, ἦτοι:

ἐν ἔτει 1857 ὁκ. 4,600,000

58 » 4,824,043

Τὸ μέγαλον τοῦτο ποσὸν χρεωστεῖται εἰς τὴν αἴρνης ἐν Σύρῳ ἀναπτυχθεῖσαν βυρσοδεφικὴν. Ἡ πρόοδος αὐτῆς ὑπῆρξε τῶντι γιγαντιαία, διότι κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη ἀπαντῶνται εἰσαχθέντα δέρματα ἀκατέργαστα καὶ κατεργασμένα ἀξίας

ἐν ἔτει 1852 δρ. 953,077

53 » 896,402

54 » 939,583

Σημειωτέον δὲ ὅτι πέρυσιν εἰσῆχθησαν προσέτι κατεργασμένα ὁκ. 407,665, ἀξίας δρ. 784,747 κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1857 δρ. 644,648, ὥστε δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν, ὅτι ἄλλοτε τῶν ἀκατεργάστων ἢ εἰσαγωγῇ περιορίζετο ὡς ἔγγιστα εἰς δρ. 300,000.

Ὅταν παρατηρήσωμεν, ὅτι ἐξήχθησαν κατὰ τὸ 1858 κατεργασμένα δέρματα ὁκ. 396,446 καὶ ἀκατέργαστα ὁκ. 72,079, δικαιούμεθα εἰς τὸν ἐξῆς ὑπολογισμόν. Ἐκ μὲν τῶν εἰσαχθέντων ἀκατεργάστων ὁκ. 4,824,043 ἀφαιροῦμεν τὰ ἐξαχθέντα ὁκ. 72,079=4,748,964, ἐκ δὲ τῶν ἐξαχθέντων κατεργασμένων δερμάτων ὁκ. 396,446 ἀφαιροῦμεν πάλιν τὰ εἰσαχθέντα ὁκ. 407,665=288,474, καὶ

συνάγομεν ὅτι τὰ $\frac{5}{6}$ $\left(\frac{4,748,964}{288,474} \right)$ τῶν δερμά-

των, ὅσα ἡ Ἑλλάς μεταχειρίζεται ἔξωθεν πρὸς ἰδίαν κατανάλωσιν, παρασκευάζει αὐτὴ ἡ ἰδία. Εἶναι ἀξιοπερίεργον ν' ἀκολουθήσωμεν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς αὐτὸν τὸν ὑπολογισμὸν, διὰ νὰ ἴδωμεν, ἂν ὑπάρχῃ πρόοδος βιομηχανίας, ἀναπτυχθείσῃς ἀνευ οἰκονομικῆς προστασίας, ἢ προνομήσου τινος, ἢ ἐνθαρρύνσεως, ἀλλ' αὐτομάτως. Αὐτὴ ἡ ἀνάπτυξις θέλει χρησιμεύει ὡς πρῶτον παράδειγμα ἐν Ἑλλάδι, ὅτι τὰ τέκνα τῆς ἐλευθερίας εἶναι ῥωμαλεώτερον τῶν ἐν πολλαῖς σπαργάνοις ἀνατρεφόμενων τέκνων τῆς προστασίας.

Ἐπονται κατὰ τὴν σπουδαιότητα οἱ Διεκμηριακοὶ κερφοί. Ὡς πρὸς τὴν δηλούμενην ἀξίαν τῶν εἰσ-αγθέντων σιτηρῶν κατὰ τὰ δύο ἀλλεπάλληλα ἔτη, εἰλαχίστη ὑπάρχει διαφορὰ ἔτσι:

ἐν ἔτει 1857	δρ.	3,800,527
58	ε	3,752,912

Ἀλλ' ἤδη γνωρίζομεν πόσων κιλῶν εἰσῆχθησαν πέρυσιν, ἦτοι 690, 247 καὶ πόσων ἐξήχθησαν, ἦτοι 332,245, ὥστε μικρόν τι εἶναι τὸ διὰ τὴν σιτάρ-κειαν ἡμῶν ἔξωθεν ληφθέν. Ἄν εἰς τὸ ἐξῆς ὁ Πίναξ φέρῃ τὰ μέτρα, δυνάμεθα νὰ στηρίζωμεν ἀσφαλῆς συμπέρασμα περὶ τῆς προόδου τῆς γεωργίας τῆς Ἑλλάδος. Ἀπὸ τοῦδε ὅμως δυνάμεθα νὰ ἐκφείρωμεν βεβαίαν κρίσιν περὶ τῆς καταργήσεως τῆς κλίμα-κος, ὅτι οὐδένα κίνδυνον ἀπέτρεπε, μὴ ὁ ἐξωτε-ρικός σῖτος ἀποδιώξῃ ἐκ τῆς ἡμετέρας ἀγορᾶς τὸν ἐγχώριον, διότι ἐν πλήρει ἀργίᾳ τῆς κλίμακος ὁ ἐξωτικός σῖτος δὲν ἐπλεόνασεν. Περὶ τούτου ἐδί-σταζον μόνοι, ὅσοι εἶναι τοσοῦτον στερημένοι πεί-ρας, ἐνθ' πάντοτε ἐν ἐνόματι αὐτῆς λαλοῦν, ὥστε νὰ νομίζουσιν, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ εὐρεθῇ σῖτος, καί-τοι μετακομιζόμενος ἔξωθεν, ἐν τούτοις εὐτελέ-στερος τοῦ ἐγχωρίου. Δὲν πιστεύομεν ὅμως νὰ ᾔναι τόσον ἐπίμονες, ὥστε νὰ μὴ μεταβάλλουν γνώμην βλέποντες κατ' ἔτος τὸ αἰσίον ἀποτέλεσμα τῆς ἐ-λευθερίας τοῦ ἐμπορίου· ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν μετα-βάλλουν γνώμην, ὅπως εἶναι κύριοι, δὲν θέλουν ἔ-χει τὴν κοινὴν γνώμην ὑπὲρ ἐαυτῶν.

Ἐπίσης ἡ κτηνοτροφία δὲν προώδευσεν τοσοῦτον ὥστε νὰ ἐπαρκῇ εἰς ἐαυτὴν ἡ Ἑλλάς, ἀλλὰ τὸ πλεόνασμα εἰσαγωγῆς δὲν εἶναι ὑπερβολικόν.

Εἰσαγωγή.

Ἐξαγωγή.

Κτὴν μεγάλη	8,089 δρ.	1,151,935	—	2,206 δρ.	226,895
» μικρά	19,117	»	214,107	—	16,213
					» 336,420
	27,406 δρ.	1,363,032	—	18,424 δρ.	533,315

Ἐντεῦθεν βλέπομεν, ὅτι μικρῶν κτηνῶν δὲν στε-ρεῖται ἡ Ἑλλάς, χρῆζει ὅμως ποσοῦ τινος μεγάλων. Ἀλλὰ σπουδαιότερα εἶναι ἡ εὐτυχὴς συζυγία κτη-νοτροφίας καὶ γεωργίας, ἥτις εἰσέτι δὲν ἐτελέσθη παρ' ἡμῖν.

Μεγάλαν θέσιν κατέχει ἐν τῷ Πίνακι ἡ ξυλεία τελωνιζομένη κατ' ἐκτίμησιν ἀνὰ 5 τοῖς 100 ἢ

νυμπηγήσιμος, καὶ 40 ἢ οἰκοδομήσιμος. Τὰ ἐμφαι-νόμενα ποσὰ εἶναι

Κυυπηγήσιμου	δρ.	264,272
Οἰκοδομήσιμου	»	1,201,260
	δρ.	1,466,232
Ἀφαιρεσίαν τὴν ἐξαχθεῖσαν		51,167
	δρ.	1,415,066

Τὸ μέγα τοῦτο ποσὸν πρὸ πάντων οἰκοδομήσι-μου ὕλης λαμβάνομεν ἔξωθεν διὰ τὴν στέρησιν ὁ-δῶν πρὸς μεταφορὰν τῆς ἐκ τῶν ἡμετέρων δασῶν ξυλείας καὶ μηχανῶν πρὸς παρασκευὴν αὐτῆς, ἰδίως δὲ πρὸς σιδηροτομίαν. Εἶναι μάλιστα κίνδυνος πρὶν ἀποκτήσωμεν τὰ μέσα ταῦτα, μὴ στερηθῶμεν καὶ αὐτῶν τῶν δασῶν, εἴτε διὰ τῆς ἀνθρακοποιίας, εἴτε διὰ τοῦ πυρὸς φθειρομένων. Πόσος θησαυρὸς ξυλείας ἔγεινε παρανόλωμα τοῦ πυρὸς ὑπὸ τῶν ἀ-σεβῶς ἐπεκτεινόντων τὸ ἀπέραντον διάστημα βο-σκησίμων γαιῶν!

Ἐκ τῶν λοιπῶν εἰδῶν εἰσαγωγῆς ἰδοὺ ἐν συνόψει τὰ κυριώτερα·

Σάκχαρ	ὁκ.	1,213,213	Δρ.	2,922,562
Νήματα καὶ κλωστοί	»	425,522	»	1,231,436
Ὅρουζα	»	1,848,898	»	1,099,509
Καρφοί	»	436,930	»	1,023,828
Ποτὰ	»	449,725	»	939,139
Θεῖον	κιντ.	50,636	»	727,024
Κατεργασ. σίδηρος	ὁκ.	579,594	»	722,225
Ἀκατέργαστος	»	1,240,104	»	631,976
Βαφει	»	569,317	»	299,520
Γαϊάνδρακις	κιντ.	104,760	»	134,864
Βαρελλοσάνδεα	κομ.	1,706,120	»	140,206
Κηρός	ὁκ.	40,850	»	172,656
Ῥῶπος (χιγκάλια)	—	—	»	628,718

Τῶν εἰδῶν ἐξαγωγῆς πρωτόθρονος εἶναι ἡ στα-ρίς. Ἐν τῷ πέρυσιν ἐκδοθέντι Πίνακι ἐβλέπομεν ση-μειούμενον τὸ ποσὸν δρ. 13,474,628, ἀλλὰ δὲν ἐγνωρίζομεν πόσων λιτρῶν ἦτο. Ἦδη τὸ ὑπουρ-γεῖον ὡς ἐγγιστα βεβαίον ὅτι ἦτο 35 ἑκατομμ. ἀλλὰ συγχρόνως μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι ἡ ἐκτίμησις ἐν γένει ὑπῆρξεν ὑπερβολικὴ. Ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος Πί-νακος ἀκριβέστερον μαθηθάνομεν περὶ τοῦ ἔτους 1858 ὅτι ἐξήχθησαν λίτραι 62,564,050 ἐκτιμώ-μεναι δρ. 11,800,922. Μᾶς εἶναι ἐντελῶς ἀδιά-φορον διὰ τὸν προτιθέμενον σκαπὸν, ἂν μόνον 55 ἑκατομμ. λιτρῶν ἦσαν τοῦ ἔτους 1858, ἀλλὰ βλέ-πομεν ἐν παραδείγματι ἐκ τῆς ὁμολογίας τοῦ ὑ-πουργείου, ὅτι τὰ εἰς δραχμάς ποσὰ δὲν εἶναι λίαν ἀξιόπιστα.

Τὸ ἐξαχθέν τοῦτο εἶναι τὸ ἥμισυ, ὅσον ἡ Ἑλλάς, ἐλευθερωθεῖσα τῆς νόσου τῶν ἀμπέλων, δύναται νὰ ἐξάξῃ καὶ ἔχομεν γαίας ἐπιδεκτικὰς σταφιδοφυ-τείας πρὸς παραγωγὴν τοῦ διπλασίου, ὡς βεβαίον ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ ὑπουργείου, ἦτοι μέχρι ποσοῦ 240 ἑκατομμ.

Καὶ ἐν τούτοις δὲν ὑπάρχει αἰτία μακαρισμοῦ.

Ὅταν προσθέσωμεν, ὅτι ἡ Ἐπτάνησος δύναται νὰ δώσῃ 35 ἑκατομμ., τὰ ὅποια δύναται νὰ διπλα-

σιάζει καὶ αὐτή, φθάνομεν εἰς ποσὸν ὑπερβαῖνον τὴν περιορισμένην κατανάλωσιν, ὥστε ἀναλόγως ἐξευτελίζεται ἡ τιμή.

Τὴν αὖξιν τοῦ προϊόντος δὲν ἐπακολουθεῖ ἀντικρὺς ἡ αὖξις τοῦ ποσοῦ τῶν εἰσπαγομένων διὰ τῆς πωλήσεως σταφίδος χρημάτων, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ποσὸν διαμένει σχεδὸν τὸ αὐτό.

Εὐχῆς ἔργον εἶναι βέβαια νὰ διαδοθῇ ἡ σταφιδοφαγία ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς γῆς, ἀλλ' εἶναι τάχα ἐφαρμοστέον τὸ ἀνάγκασον αὐτοῦς γαγεῖν; Καθαρὰ μόνη ἡ σαζωνικὴ φυλὴ εἶναι σταφιδοφάγος.

Ἡ ἐλάττωσις τῶν ὑπερόγκων δασμῶν, εἰς οὗς ἡ σταφὶς ὑπόκειται, καθ' οὗς τόπους πρὸ πάντων κατανάλισκεται, παρέχει ἐλπίδα ἀφθονωτέρας ἀναλώσεως. Ἰδοὺ ὅποιοι ὑπόκεινται κατὰ τὰ διάφορα κράτη δασμοὶ ἐπὶ ἐκάστης χιλιάδος λιτρῶν

Ἐν Ἀγγλίᾳ	Δρ.	200
Αὐστρία	"	152
Γερμανία	"	162
Ὁλλανδία	"	11
Γαλλία	"	1,20
Ῥωσία	ἑξ ἑκαστοῦ διὰ τῆς βαλτικῆς διὰ τοῦ Εὐξείνου	90 —

Πρὸ πάντων ἡ Ἀγγλία εἰσάγουσα κατ' ἔτος μέχρι 30 ἑκατομμ. καὶ ἡ Γερμανία μέχρι 45 πρέπει νὰ πεισθῶν, ὅτι δὲν βλάπτονται διὰ τῆς ἀναλώσεως τοῦ διπλασίου καὶ τριπλασίου, οὔτε φυσικῶς, ὡς δύνανται νὰ ἐξακριβώσουν οἱ ἱατροὶ, οὔτε οἰκονομικῶς, διότι ἀπεδείχθη ἄλλως, ὅτι ἡ ἐλάττωσις τοῦ δασμοῦ μάλιστα συντείνει εἰς αὖξιν τελωνικῶν εἰσπράξεων.

Ἐκ τῆς σαζωνικῆς φυλῆς μόνη ἡ Ἀγγλία εἶναι πιθανὸν νὰ δώσῃ εἰς τοιοῦτους λόγους ἀκρόαριν, διότι ἡ τελωνικὴ ἐνώσις τῆς Γερμανίας (Zollverein) πρὸ ἡμίσεως αἰῶνος εἶναι ἀδύνατον ν' ἀποφασίσῃ ὅ,τι δῆποτε, καὶ πρὶν γραφῶν βιβλιοθήκῃ, ἀφοῦ μία μόνη ἐναντία ψῆφος ἀρκεῖ ν' ἀναστῇ πάντα νεωτερισμόν. Ἀλλ' ἡ Ἀγγλία ὡς ἐκ τοῦ ἀδιορθώτου αὐτῆς ἐγωϊσμοῦ υποβάλλει ἀπανταχοῦ τὰς συνταγματικὰς ἐλευθερίας. Οὕτω ἀμέσως μετὰ τὴν σепτεμβριανὴν μεταπολίτευσιν κατεβίβασε τὸν δασμὸν τῆς σταφίδος ἀπὸ σελινίων 44 $\frac{1}{3}$ εἰς 15. Τίς αἶδε, πόσας ἄλλας ἐλευθερίας ἐπιθυμεῖ ἐμπράκτους ἐν Ἑλλάδι, διὰ νὰ τὰς ἀποτιμήσῃ πάλιν εἰς σελίνια, ὅπως τὸ σύστημα τοῦ 1844. Εἰς ἡμᾶς ἀπόκειται νὰ κρίνωμεν τὸ συμφερότερον.

Τὴν δευτέραν θέσιν εὐτυχῶς κατέχει ἡ ἐξαγωγὴ κουκουλίων. Λέγομεν εὐτυχῶς, διότι ἡ Ἑλλάς, ἥτις μετέδωκε σὺν τοῖς ἄλλοις εἰς τὴν Εὐρώπῃ τὴν σκωληκοτροφίαν, εἶναι δίκαιον νὰ μὴ στερῇται αὐτῆς.

Ἐνῶ μόλις εἰσέρχεται πάλιν εἰς τὸ στάδιον παραγωγῆς κουκουλίων, δύναται νὰ προχωρήσῃ εἰς ἀπεραντον ἀνάπτυξιν αὐτῆς, καθόσον δὲν εἶναι περιορισμένη ἡ κατανάλωσις ὡς τῆς σταφίδος. Περὶ τούτου μᾶς δίδει παρηγορητικὴν βεβαίωσιν τὸ ὑπουργεῖον, ὅτι αἱ μορέαι ἐν Ἑλλάδι ἀριθμοῦμεναι πρὸ τοῦ 1857 περὶ τὰς 300,000, ἤδη ἀριθμοῦνται

περίπου 4,600,000. Εὐχόμεθα νὰ γείνη πρόνοια θεραπείας τῆς ἤδη μαστιζούσης τοῦς σκωληκας νόσου, καί, ὡς λέγεται, τὸ καταλλήλοτερον μέσον εἶναι ἡ εἰσπαγωγὴ νέου σπόρου. Πᾶσα πρὸς τοῦτο προκαταβολὴ τῆς Κυβερνήσεως ἀνταρτίζεται ἀφθόνως.

Δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, πόσον κουκούλιον ἐξήχθη κατὰ τὸ 1857, διότι ἐν τῷ Πύθῃ εὐρίσκειμεν μόνην τὴν δηλουμένην εἰς δρ. 4,493,934 ἀξίαν. Ἀλλὰ κατὰ τὸ 1858 γνωρίζομεν ὅτι ἐξήχθησαν ὀκτάδες 120,120 ἀξίας δρ. 4,783,257.

Τὰ μέγιστα εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν ἐξαγωγὴν κουκουλίων καὶ ἐλπίζοντες εἰς τὴν ταχεῖαν δεκαπλασίωσιν τοῦ ποσοῦ τούτου ἐξαγωγῆς, δὲν ἐννοοῦμεν νὰ δείξωμεν, ὅτι περὶ μικροῦ ἔχρμεν τὰ μεταξολωστικὰ καταστήματα, ἐξ ὧν τὰ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Πειραιεὶ εἶναι ἤδη ἄξια νὰ παραβληθῶν πρὸς τὰ εὐρωπαϊκά, καὶ ἐβραβεύθησαν ἐν ταῖς ἐκθέσεσιν. Δὲν συμπεριζόμεθα ὅμως τὴν γνώμην τῶν φρονούντων, ὅτι πρὸς ἀνάπτυξιν αὐτῶν τῶν καταστημάτων εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐπιβληθῇ βαρὺ τέλος ἐξαγωγῆς τῶν κουκουλίων. Αὐτὰ ὑπόκεινται εἰς τὸν ἑγγειον ὄρον τοῦ δεκάτου καὶ ἕκτοτε ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐλεύθεροι οἱ παράγοντες νὰ διαθέσουν αὐτὰ κατὰ βούλησιν καὶ νὰ ἐξάξουν ἐπὶ ἐλαχίστῳ τέλει, πρὸς μόνην ἐξέλεγχιν τοῦ ἐξαγομένου ποσοῦ. Οὐχ ἦπτον ὑπόκεινται εἰς τέλος ἐξαγωγῆς λ. 70 τὴν ὀκτάν, δηλ. περίπου 4, ἢ 5 ταῖς 100. Εἶναι βεβαίως παράδοχος τοῦ ἐγγυηθέντος τὴν ἰσότητά των τῶν πολιτῶν ἐνώπιον τοῦ νόμου συντάγματος, ὃ δι' ἐμμέσων τρόπων περιορισμὸς τῆς χρήσεως προϊόντος, ἐξ οὗ ἀρεῖθονται οἱ πρὸς παραγωγὴν κόποι καὶ τοῦτο πρὸς ὄφελος ἄλλου οἰουδῆποτε. Οὕτε οἰωνίζομεν αἴσιον μέλλον εἰς κατάστημα, τὸ ὑποῖον ἐπὶ τοιαύτης καταπατήσεως τῆς ἱερωτέρας ἀρχῆς στηρίζεται. Ὅλοι οἱ λόγοι περὶ μεγάλης ὠφελείας βιομηχανικῶν καταστημάτων τοιοῦτου εἶδους εἶναι ἀνάξιοι ν' ἀντισταθμίσουν τὴν πολυτιμωτέραν πάσης ὠφελείας ἀρχὴν τῆς ἰσότητος τῶν πολιτῶν ἐνώπιον τοῦ νόμου.

Ἀλλ' ἡ νομιζομένη ὑποστήριξις καταστημάτων διὰ τοιαύτης ἀσυγγνώστης καταπίεσεως εἶναι ἡ συνήθης πλάνη τῶν φρονούντων, ὅτι διὰ τῆς προστασίας δημιουργοῦνται βιομηχανίαι καὶ οὐχὶ διὰ τῆς δεξιότητος.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι προφανές, ὅτι τὸ συμφέρον τῶν σκωληκοτρόφων συνταυτίζεται μετὰ τοῦ συμφέροντος τῶν μεταξολωστικῶν καταστημάτων. Διὰ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀτελοῦς ἐξαγωγῆς αὐξάνει μεγάλως ἡ παραγωγὴ, διότι ἐργάζεται διὰ τὴν παγκόσμιον ἀγοράν, τῆς ὑποίας ἡ πρὸς κατανάλωσιν δύναμις εἶναι ἀνυπολόγιστος. Ἐνῶ ὅμως αὐξάνει ἡ παραγωγὴ, ἐντὸς τῆς χώρας λόγῳ τῆς ἀφθονίας ἐκπίπτει ἡ ἀγοραία τιμή, καὶ ἰδοὺ σύμφωνον τὸ συμφέρον τῶν βιομηχανικῶν καταστημάτων.

Ἀπεναντίας, ὅταν ἀπαγορεύεται ἡ περιορίζεται ἡ ἐξαγωγὴ, μόνον καταναλωταὶ εἶναι τὰ βιομηχανικὰ καταστήματα. Ἐννοοῦμεν κάλλιστα, ὅτι ἐπὶ ἐν τῇ δυνάμει τὰ καταστήματα ταῦτα θέλουν, λό-

γῶ μονοπωλίου, ἐπιβάλλει τιμὰς κατὰ βούλησιν εὐτελεστάτας. Ἀλλὰ τίς πλέον ὁ ἀναγκάσων τοὺς σκωληκοτρόφους νὰ ἐξακολουθήσουν τὴν πρὸς χάριν τοῦ συμφέροντος ἄλλου μὴ ἀμειβομένην παραγωγὴν; Καὶ ὅταν αὐτὴ ἐλαττωθῇ ἐφ' ὅσον μόνον τὰ μεταξοκλωστικά καταστήματα καταναλίσκουν καὶ ἐφ' ὅσον ἔτι συμφέρει ἡ προσφερομένη παρ' αὐτῶν τιμὴ, δὲν ἔπεται ἀναγκαίως ἡ αὐξήσις τῆς τιμῆς, διὰ τὸ ἐλάχιστον ποσὸν τοῦ προϊόντος;

Οἱ φίλοι τῆς προστασίας πάσχουν ὅ,τι οἱ οὐδέποτε μανθάνοντες νὰ κολυμβοῦν, διότι ἀτόλμως πάντοτε ἐπὶ τοῦ ἐτέρου ποδὸς βαίνουν. Ὅπως μόνος ὁ ἐλευθέρως ἐκτεινόμενος καὶ κινούμενος εὐτόλμως κολυμβᾷ, οὕτω καὶ ἡ γεωργία, αἱ τέχναι, τὸ ἐμπόριον, καὶ ἡ βιομηχανία διὰ μόνης τῆς ἐλευθερίας κινεῦνται.

Δὲν δύνανται βεβαίως νὰ προτείνουν τὰ μεταξοκλωστικά καταστήματα, ὅτι δὲν συμφέρει εἰς αὐτὰ ἡ τιμὴ τοῦ κουκουλίου, εἰς ἣν λαμβάνουν αὐτὰ τὰ ἐν Εὐρώπῃ καταστήματα. Τότε δὲν εἶναι πλέον καταστήματα βιομηχανικά, δίδοντα μέρος εἰς τοὺς μετόχους, ἀλλὰ καταστήματα ἐλέους.

Τοιαῦτα δὲν εἶναι τῶντι τὰ ἤδη ὑπάρχοντα, διότι δι' αὐτῶν ἐξήχθησαν πέρυσιν ὀκ. 44,508 μετὰξης, ἀξίας δρ. 548,608.

Πλὴν τῶν δερμάτων, περὶ ὧν ἐλαλήσαμεν, ἀξιωματικὸς εἶναι ὁ οἶνος. Καὶ εἰσῆχθησαν μὲν πνευματώδη ποτὰ ὀκ. 449,728 ἀξίας δρ. 939,439, ἐξήχθησαν δὲ ὀκ. 63,290 ἀξίας δρ. 47,385 καὶ οἶνος βαρέλλ. 38,940 ἀξίας δρ. 834,749. Κατὰ ποσὸν λοιπὸν ἐξήχθη ἐπέκεινα τοῦ ἐξαπλασίου, ἐνῶ κατὰ ποιὸν καὶ ἀξίαν μόλις τὸ ἐξαπλασιον τοῦτο φθάνει τὴν ἀξίαν τοῦ εἰσαχθέντος. Ἐντεῦθεν ἐναργῶς βλέπομεν, πόσον μέγα ἀποτέλεσμα προσδοκᾶται ἐκ τῆς δι' ἀδρῶν κεφαλαίων συστηθείσης ἐν Πάτραις οἰνουργικῆς ἐταιρίας. Ἄν ποτὲ οἱ ἡμέτεροι οἶνοι γίνονιν ἀξιοεὐγενεστέρων τραπεζῶν, καὶ χρήματα πολλὰ ἐξ αὐτῶν θέλομεν πορισθῇ, καὶ θέλουν διατηρεῖ ἀκμαῖον τὸ πῦρ τοῦ φιλελληνισμοῦ εἰς δὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν φιλελλήνων, θέλει προστεθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν τιμῶντων τὸν οἶνον, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς.

Τὰ λοιπὰ σπουδαιότερα ἐξαγωγῆς εἶδη εἶναι τὰ ἑξῆς:

Βέλανοι	καντ.	88,088	δρ.	974,748
Ἐλαιον	ὀκ.	699,650	"	739,004
Καπνὶς	"	723,649	"	892,939
Κίτρα καὶ λεμόνια	"	—	"	522,771
Σπόγγοι	ὀκ.	56,326	"	584,551
Σύκα	καντ.	70,646	"	1,260,037

Διὰ νὰ μὴ δώσωμεν ὑπερβολικὴν ἐκτασιν εἰς τὰς παρατηρήσεις ταύτας περιοριζόμεθα παραθέτοντες τὸν γενικὸν πίνακα τοῦ μετὰ τῶν διαφορῶν ἐπικρατειῶν ἐμπορίου, παραπέμποντες τὸν ἀναγνώστην εἰς τὴν μελέτην τῶν εἰδικῶν πινάκων, ὡς λίαν διδακτικῶν.

Ἐκτιμηθεῖσα ἀξία.

	Εἰσαγωγή.		Ἐξαγωγή.	
	1857.	1858.	1857.	1858.
Ἀγγλία	8,902,657	9,877,416	11,297,291	10,509,814
Ἀμερική	659,345	797,087	20,009	230,473
Αὐστρία	8,729,840	7,847,509	4,653,573	3,856,765
Αἴγυπτος	496,768	438,246	280,957	455,205
Βέλγιον	24,878	579,484		
Γαλλία	5,168,242	7,008,095	4,877,230	2,539,344
Ἑσπῆνισ.	1,209,810	935,816	4,228,412	4,755,003
Νεάπολις.	672,934	1,576,749	436,706	463,813
Ὁλλανδία	1,146,170	1,354,624		51,516
Παρ. Ἡγερ.	212,703	410,020	705,330	201,205
Ρωσσία	1,012,575	1,163,639	521,267	535,957
Σερβηνία	872,946	207,111		
Τοσκάνη	412,722	440,090	27,800	438,258
Τουρκία	7,721,132	7,852,219	3,397,005	4,240,871
Αἰάφ. μίση.	76,516	217,836	478,137	597,677
	36,636,238	40,405,344	24,362,957	25,024,008

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑ.

—ooo—

α) *Ἀνέκδοτος ἱερογλυφικὴ ἐπιγραφή τῆς ΚΕ ἐν Αἰγύπτῳ αἰθιοπικῆς δυναστείας.*

Εἰς τὰ διάφορα σωζόμενα ἔτι ἀρχαῖα τῆς Αἰγύπτου μνημεῖα φαίνονται ἐπιγραφαὶ τῶν παλαιῶν τῆς χώρας δυναστειῶν ἀναφέρονσαι, ὅτι ἀπὸ τῆς IB' μέχρι τῆς Κ' ἀκόμη ἐκ Διοσπόλεως δυναστείας, ἦτοι ἀπὸ τῶν 2,000 μέχρι τῶν 1,090 περίπου π. Χρ., ἡ Αἰθιοπία, ἱερογλυφικῶς Kush, ἀπετέλει ὑποτελῆ τῆς Αἰγύπτου ἡγεμονίαν, κυβερνωμένη παρ' ἀντιβασιλέων ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐξ αἵματος πρίγκηπων, ἐνίοτε δὲ καὶ αὐτοῦ τοῦ μέλλοντος τοῦ στέμματος διαδόχου, φέροντος τίτλον Si suten en Kush, ἦτοι βασιλάπαιδος πρίγκηπος τῆς Αἰθιοπίας.

Πρῶτος κατακτητὴς τῆς Αἰθιοπίας ἀναφέρεται Οὐσερτάσεν ὁ Α', υἱὸς Ἀμενεμέχα τοῦ Α', θεμελιωτοῦ τῆς IB' διοσπολίτιδος δυναστείας, ὁ ἰδρυτὴς τοῦ ἀρχαιοτάτου τῆς Ἡλιουπόλεως ὀβελίσκου. Ἡ στρατεία τοῦ βασιλέως κατὰ τῆς Αἰθιοπίας μνημονεύεται ἐπὶ στήλης εὐρεθείσης εἰς Οὐάδι-Χάλφα τῆς Νουβίας, καὶ ὑπαρχούσης σήμερον ἐν μουσεῖῳ ἐν Νεαπόλει, ὡς καὶ ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς τάφου τινὸς εἰς Βένι-Χάσσαν, ὅπου ὁ ἐκεῖ ταφείς νομάρχης Ἀμένης ἀναφέρεται λέγων, ὅτι α ὑπηρέτησε τὸν κύριόν του καὶ βασιλέα εἰς τὴν ἐκστρατείαν του κατὰ τῆς χώρας τῶν Ἀτῶν ἐξεστράτευσεν ὡς υ υἱὸς νομάρχου καὶ στρατηγὸς τοῦ πεζικοῦ, ὡς υ νομάρχης τοῦ βορείου Ἑρμοπολίτου νομοῦ (ἱερογλ. Sah, νῦν Minich) καὶ διακεκριμένος γόνος υ ἀξίου πατρὸς, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ ἀνακτοβουλίου καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς αὐλῆς διῆλθε τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ προχωρῶν ἐφθασε τὰ πέρατα τῆς οἰ-